

„Schnappi. Das kleine Krokodil”

...czyli o możliwościach pracy z piosenką na lekcjach języka niemieckiego dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych

„Schnappi. Das kleine Krokodil”

Ich bin Schnappi, das kleine Krokodil.
Komm aus Ägypten, das liegt direkt am Nil.
Zuerst lag ich in einem Ei,
dann schni-, schna-, schnappte ich mich frei

[Refrain]

Schni Schna Schnappi
Schnappi Schnappi Schnapp
Schni Schna Schnappi
Schnappi Schnappi Schnapp

Ich bin Schnappi, das kleine Krokodil,
hab scharfe Zähne, und davon ganz schön viel.
Ich schnapp mir was ich schnappen kann,
ja ich schnapp zu, weil ich das so gut kann.

[Refrain]

Ich bin Schnappi, das kleine Krokodil,
ich schnappe gern, das ist mein Lieblingsspiel.
Ich schleich mich an die Mama ran,
und zeig ihr wie ich schnappen kann

[Refrain]

Ich bin Schnappi, das kleine Krokodil,
und vom Schnappen, da krieg ich nicht zu viel.
Ich beiß dem Papi kurz ins Bein,
und dann, dann schlaf ich einfach ein.

[Outro]

Schni Schna Schnappi
Schnappi Schnappi Schnapp (schnapp!)
Schni Schna Schnappi (ja!)
Schnappi Schnappi Schnapp (schnapp!)
Schni Schna Schnappi (mhmm!)
Schnappi Schnappi Schnapp (ja!)
Schni Schna Schnappi
Schnappi (hmm) Schnappi Schnapp

Autorzy melodii i tekstu:
Iris Gruttmann i Rosita Blissenbach
Wykonanie: **Joy Gruttmann**
Piosenka z albumu:
„Schnappi und Seine Freunde“
© 2005 Polydor (Universal)

Joy z ciotką Iris Gruttmann i Schnappim
Zdjęcie: <http://www.swr3.de/musik/stories/schnappi/>

Informacje o wykonawcy i piosence:

Joy Gruttmann (ur. 6 grudnia 1995 r.) jest niewątpliwie jedną z najmłodszych gwiazd niemieckiej muzyki pop.

Joy jest siostrzenicą pochodzącej z Gelsenkirchen kompozytorki **Iris Gruttmann**, która we współpracy z **Rositą Blissenbach** napisała m.in. tekst piosenki „Schnappi. Das kleine Krokodil”.

W 1999 r. Joy rozpoczęła swoją karierę, śpiewając piosenki w produkowanym przez stację telewizyjną **ARD** bardzo popularnym programie dla dzieci „**Sendung mit der Maus**”.

Jej piątym przebojem – nagrany w lutym 2001 r. – był właśnie utwór „**Schnappi. Das kleine Krokodil**”. Piosenka ta, opowiadająca o pewnym małym krokodylu, który mieszka w Egipcie

¹ Dr Sebastian Chudak jest adiunktem w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Opisana poniżej propozycja pracy z piosenką „Schnappi. Das kleine Krokodil” skierowana jest do osób prowadzących kursy językowe dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych.

Nie ulega wątpliwości, że właśnie ten etap językowego rozwoju człowieka jest szczególnie ważny. Tym samym zajęcia przeznaczone dla dzieci powinny być szczególnie dobrze przemyślane i starannie przygotowane. Powinny one przebiegać tak, żeby wywierać pozytywny wpływ na sferę dziecięcych emocji, a przez to kształtować i wzmacniać pozytywne nastawienie dzieci do języka obcego i kultury krajów, w których danym językiem się mówi. Równie ważnym celem jest także np. wzmacnianie wiary dzieci w ich własne możliwości.²

Aby móc przygotować „dobre” zajęcia językowe dla dzieci, należy koniecznie zastanowić się nad pytaniem, jak powinny być prowadzone lekcje dla tej grupy wiekowej. Gdy szuka się odpowiedzi na to pytanie, znaleźć można m.in. następujące wskazówki:

- na zajęciach z dziećmi szczególnie dużo czasu należy poświęcać pracy z autentycznymi materiałami językowymi (takimi, jak np. wiersze, bajki, opowiadania, rymowanki, gry),
- praca na lekcji powinna sprawiać uczniom przyjemność, powinni mieć oni możliwość aktywnego działania (nie tylko językowego, ale też aktywności ruchowej), ich wrodzona ciekawość i zainteresowanie – tym, co nowe – powinny być wspierane i rozwijane,
- pamiętać należy o tym, że głównym celem pracy z dziećmi jest ich osłuchanie z językiem oraz rozwijanie umiejętności rozumienia ze słuchu i mówienia (często ograniczone tylko do prostych zdań, zwrotów); w związku z powyższym w żadnym wypadku w centrum nauki nie może stać formalna nauka gramatyki a ćwiczenie struktur i reguł dopuszczalne jest wyłącznie w formie zabaw – o wiele ważniejsze jest rozwinięcie u dzieci wyczucia melodii, rytmu i intonacji; nie ma też ani możliwości, a tym bardziej powodu, aby nauczać dzieci pisania, prowadzenia zeszytów – w zupełności wystarcza bowiem na tym etapie nauki np. rysowanie, podpisywanie rysunków itp.,
- zajęcia lekcyjne powinny obfitować w działania stymulujące aktywność prawej półkuli mózgu, różnorodne bodźce podtrzymujące uwagę, częste zmiany aktywności itp.,
- planować należy takie formy pracy, przy których każde dziecko ma możliwość aktywnego uczestnictwa – ważne jest przy tym urozmaicenie (niespodzianki),
- przy prezentacji nowego materiału językowego należy pamiętać o tym, że im mniej nowego materiału, a im więcej różnorodnych i krótkich powtórek, tym lepiej.³

Szczególnie istotne jest – jak pisze H. Komorowska (2002: 29) – to, że „*sposób pracy jest ważniejszy niż jej wymierny efekt, gdyż motywacja do pracy jako fundament dalszej wieloletniej pracy jest w tej grupie wieku ważniejsza niż wymierne efekty językowe*”. W sprostaniu wszystkim wymienionym powyżej wymogom pomoże z pewnością praca z piosenkami. W obliczu ilości materiału produkowanego przez przemysł muzyczny nauczyciel staje jednak przed kolejnym ważnym i z pewnością niełatwym zadaniem: musi on bowiem szukać, wybierać i dydaktyzować.⁴

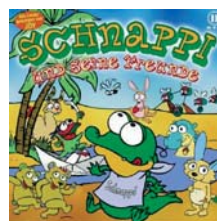
Piosenka „Schnappi. Das kleine Krokodil” wydaje się być w tym kontekście szczególnie dobrym wyborem, ponieważ nie tylko spełnia wszystkie wyżej wymienione kryteria stawiane materiałom przeznaczonym do pracy z dziećmi, ale też – w odróżnieniu od wielu innych piosenek z gatunku pop, które trudno zrozumieć nawet rodzimym użytkownikom języka – jej wykonanie jest bardzo dobre (wyraźna, prawie bezbłędna artykulacja).

nad Nilem i spędza swój dzień na chwyтaniu paszczą różnych rzeczy i osób („schni schna schnappen”) osiągnęła w 2004 r. w kilku krajach **numer 1 list przebojów**.

Swoją popularność piosenka zawdzięcza m.in. temu, że była początkowo bardzo często grana w programie największego niemieckiego radia internetowego **RauteMusik**. Od lipca 2004 r. piosenka docierała do coraz to szerszej publiczności również przez różne strony internetowe, czaty i fora dyskusyjne. Stała się dzięki temu tak znana i popularna, że pod koniec 2004 r. postanowiono opublikować ją

jako **singiel**. Dla telewizji muzycznych wyprodukowano nawet **rysunkowy wideoklip**.

W 2005 r. piosenkę nagrodzono niemiecką nagrodą muzyczną ECHO w kategorii „**Download-Titel des Jahres**”.⁵

² Por. Fröhlich-Ward (1998: 198ff.).

³ Por. Jałowiec (2003: 49ff.), Komorowska (2002: 32f.), Myczko (2000: 199ff.); Kryteria doboru piosenek na lekcje języka niemieckiego m.in. u Szmidt, (2000: 87ff.), Dommel/ Lehnert (2000: 82ff.).

⁴ Por. Butzkamm (2004: 283ff.).

⁵ Więcej informacji na stronie internetowej poświęconej „Schnappi” (<http://www.schnappi.tv/neues.php>) oraz na stronie Universal Music (www.polydor.de, tutaj również dostępny dodatkowy materiał ilustracyjny) a także pod adresem <http://de.wikipedia.org/wiki/Schnappi> (tutaj np.: przegląd pozycji na listach przebojów w różnych krajach).

Grupa docelowa: dzieci w wieku od 6 do 11 lat (stopień podstawowy (A1-A2)⁶).

Ramy czasowe: od 4 do 8 godzin lekcyjnych (w zależności od poziomu językowego i wieku dzieci/w zależności od wybranego wariantu (por. poniżej „Możliwy przebieg zajęć”).

Materiały nauczania/pomoce dydaktyczne: ilustracje (zdjęcia lub rysunki przedstawiające zwierzęta); mapa (mapa Europy i Afryki lub mapa świata)⁷; nagrania audio: przykłady odgłosów wydawanych przez zwierzęta (pliki mp3 i komputer PC/Laptop z głośnikami i odpowiednim oprogramowaniem (np. *Windows Media Player*, *Real Player* itp.) lub płyty CD i odtwarzacz płyt CD)⁸; karty do gry Memory (np. wykonane samodzielnie, por. załącznik nr 1); folia na rzutnik (por. załącznik nr 2 i nr 3, rzutnik); wystarczająca ilość papieru rysunkowego oraz kredek, pisaków lub farb; tablica z magnesami; nuty do piosenki⁹ (ewentualnie instrumenty muzyczne dla dzieci, np.: flety proste); pacynka (stosowną pacynkę można przygotować, naszywając na starą skarpetę/rękawiczkę w kolorze zielonym/brązowym guziki (jako oczy) i naklejając zęby (np. wycięte z papieru); wydruki wybranych scen z wideoklipu do piosenki (tzw. *Screenshots*, które można w łatwy sposób samodzielnie sporządzić, pod warunkiem jednak, że dysponujemy cyfrowym zapisem wideoklipu do piosenki¹⁰).

Cele lekcji:

- a) **cel praktyczno-komunikacyjny:** rozwijanie umiejętności całościowego (globalnego) i szczegółowego rozumienia ze słuchu oraz umiejętności prowadzenia dialogu i swobodnego wypowiadania się;
- b) **cel kształceniowy:** rozszerzenie i utrwalenie słownictwa na temat „*Tiere*” (życie zwierząt, ich cechy itp.), utrwalenie struktur językowych (przede wszystkim odmiany czasownika w czasie teraźniejszym (*Präsens*), czasowników rozdzielnie złożonych (*zuschnappen*, *sich freischnappen*, *sich (r)anschleichen*, *einschlafen*), przyimków (*aus*, *an*, *in*, *von*);
- c) **cel wychowawczy:** uwrażliwienie uczniów na problemy zwierząt (np.: *Wie kümmert man sich richtig um sein Haustier? Wie kann man einheimischen Tieren helfen, den Winter zu überstehen?* itp.), wdrażanie uczniów do pracy w grupach.

Możliwy przebieg zajęć:

Na wstępie należy podkreślić, że opisane poniżej propozycje ćwiczeń/zadań nie muszą być przerobione ani w całości, ani też w podanej kolejności. O wiele bardziej celowe jest wybranie tych ćwiczeń/zadań, które odpowiadają potrzebom i możliwościom danej grupy uczniów oraz ich modyfikacja (uzupełnienie, podzielenie bądź skrócenie).

1. Wprowadzenie w temat¹¹, które konieczne jest do tego, aby rozbudzić zainteresowanie piosenką i jednocześnie wprowadzić lub zaktualizować słownictwo występujące w piosence lub po prostu związane z tematem (*Tiere*, *Haustiere*, *Nutztiere*, *Wildtiere*, *einheimische Tiere*, *Tiere im ZOO* itp.) i w ten sposób zmniejszyć lub zlikwidować bariery językowe utrudniające lub nawet uniemożliwiające zrozumienie treści piosenki.¹² Dla osiągnięcia tego celu przedsięwziąć można następujące kroki (w tej fazie konieczne może okazać się odwołanie do języka ojczystego):

➤ praca w plenum

Rozmowa wprowadzająca w temat – propozycje pytań: *Welche Tiere kennt ihr? Hat jemand ein Haustier? Wie heißt das Tier? Hat es auch einen Namen? Woher kommt es?* – w tej fazie przydatny będzie z pewnością materiał ilustracyjny (obrazki, rysunki, pocztówki, leksykon itp.), z pomocą którego można z jednej strony wspomagać/stymulować pamięć uczniów, a z drugiej strony kierować rozmową.

➤ praca w grupach lub parach

Gra Memory¹³ (dopasowywanie) – bezpośrednio po rozmowie w plenum (por. wyżej) przejść można do pracy w grupach lub w parach, dzieląc uczniów w zależności od liczebności grupy w mniejsze grupy lub pary i następnie dzieląc pośród nich zestawy kart do gry (por. załącznik nr 1 – w tym celu możliwe jest podzielenie proponowanych kart do gry, zawierających w sumie 24 nazwy zwierząt (*das Krokodil*, *der Löwe*, *die Schlange*, *der Elefant*, *die Giraffe*, *das Nashorn*, *das Kamel*, *der Hund*, *die Katze*, *die Biene*, *der Wolf*, *das Schwein*, *der Schwan*, *die Ente*, *die Fliege*, *der Schmetterling*, *die Kuh*, *die Henne*, *der Hahn*, *das Pferd*, *das Schaf*, *der Vogel*, *die Maus*, *die Möwe* – lista ta może oczywiście być w dowolny sposób rozszerzona o dalsze nazwy lub też skrócona), na dwie, trzy lub cztery grupy (dwa, trzy lub cztery zestawy kart do gry po 24, 16 lub 12 kart); konieczne może okazać się objaśnienie reguł gry, choć można przypuszczać, że są one znane dużej części uczniów.

⁶ Według skali Rady Europy (Europarat 2001).

⁷ Stosowne rysunki i mapy (obrysy kontynentów i krajów), które bezproblemowo da się przetworzyć na potrzeby naszych kart pracy (powiększyć lub pomniejszyć, „wkleić” i wydrukować) można znaleźć przykładowo w programie WORD (© ® Microsoft, por. również „klipy online”) lub też w internecie (w tym celu warto skorzystać np. z następujących stron internetowych: <http://images.google.de>, <http://de.altavista.com/image/default>; por. Chudak (2003: 59ff.).

⁸ Odgłosy wydawane przez zwierzęta znaleźć można przykładowo na płycie CD „Erlebnis Bauernhof” (ISBN 3-935329-46-6, Audio-CD 71: 43 min, książeczka z dodatkowymi informacjami, wieloma kolorowymi ilustracjami, a nawet zagadkami, cena: EUR 12,95; możliwość zakupu np. przez stronę internetową <http://www.vogelstimmtrainer.de/Bauernhof.html>). Bezpłatne nagrania (w formie plików mp3 lub wave) znaleźć można przykładowo pod adresami: http://www.vogelstimmtrainer.de/MP3_Bauernhof.html, http://simplythebest.net/sounds/MP3/sound_effects_MP3/animals_mp3.html.

► praca w parach, następnie w plenum

Mini wywiady – uczniowie zadają sobie nawzajem pytania o ich ulubione zwierzęta lub o zwierzęta, które mają w domu (proponując pytania: *Hast du ein Haustier? Möchtest du ein Haustier haben? Was für ein Tier hättest du gerne? Was kann dein Tier machen?* itp.) – następnie uczeń prowadzący wywiad próbuje pantomimicznie pokazać, o jakim zwierzęciu opowiadał mu pytany przez niego kolega; zadaniem reszty grupy jest odgadnięcie, o jakie zwierzę chodzi (pokazanie obrazka przedstawiającego dane zwierzę, nazwanie go lub sformułowanie pytania (np. *Ist das ein Hund? Ist das eine Katze?*).

► praca w plenum (ew. praca samodzielna)

Rozmowa w plenum połączona z ćwiczeniem polegającym na **przyporządkowywaniu zwierząt do krajów lub kontynentów**, z których pochodzą (por. załącznik nr 4) – Krok 1.: rozmowa wprowadzająca – proponując pytania: *Welche Tiere leben in Polen/in Europa/in Afrika? Kennt ihr Tiere, die nur in Afrika/Australien/Asien leben?* itp.; Krok 2.: możliwe są dwa warianty: a). praca w plenum: przyporządkowanie ilustracji przedstawiających zwierzęta (można tu np. wykorzystać użyte wcześniej karty do gry memory, przydatna też będzie tu tablica z magnesami), b). praca samodzielna: uczniowie rysują zwierzęta w mapy konturowe Europy/Polski i Afryki/Egiptu – następnie omówienie prac w plenum i wystawa prac (konkurs/plebiscyt na najlepszą pracę, ew. nagrody).

► praca w plenum

Rozpoznawanie odgłosów wydawanych przez różne zwierzęta – ćwiczenie polegające na przyporządkowywaniu odgłosów zwierząt do obrazków je przedstawiających (dzieci podnoszą w górę/pokazują odpowiedni obrazek, słysząc poszczególne przykłady dźwiękowe) – warunkiem sukcesu tego ćwiczenia jest jednak zapewnienie odpowiedniego i różnorodnego materiału dźwiękowego, np. w postaci plików mp3 lub nagrań na płytach CD (por. wyżej „pomoce dydaktyczne”) – możliwe warianty: a). uczniowie pokazują/nazywają zwierzęta, które słyszą, b). gra „**Tier-Bingo**” (por. załącznik nr 3) – uczniowie skreślają/zaznaczają zwierzęta, które słyszą – kto pierwszy zakreśli pięć obrazków lub cztery w jednej linii, ten wygrywa (ew. nagrody); To ćwiczenie jest jednocześnie dobrą okazją do wprowadzenia słów dźwiękonaśladowczych (tzw. „*Onomatopoeia*” lub „*lautmalende Verben*”), np.: *bellen, blöken, fauchen, gackern, heulen, kläffen, knurren, krächzen, krähen, quieken, schnattern, schnurren, summen, wiehern, zirpen, zischen* itp.¹⁴

► praca w plenum

Wprowadzenie postaci krokodyla „Schnappi” – rozmowa w plenum, proponując pytania: *Und was für ein Tier ist das?* (koniecznie należy pokazywać przy tym rysunek lub zdjęcie przedstawiające krokodyla, lub – i to właśnie rozwiązanie wydaje się być najlepsze – pacynkę¹⁵) *Wie sieht es aus?* (możliwe odpowiedzi: *grün, scharfe Zähne, gefährlich*) *Welche Geräusche macht dieses Tier? Keine? Was macht das Tier denn dann?* (celem tego pytania jest wprowadzenie czasownika „*schnappen*”); Prezentacja postaci „**Schnappi**” – co ważne bez wymieniań jego imienia – może być kontynuowana przez nauczyciela następująco: *Das ist also ein Krokodil. Es ist ein kleines Krokodil. Es lebt in Afrika, in Ägypten. Ägypten liegt am Nil. Nil ist ein großer Fluss. An diesem Fluss leben viele Krokodile.* itp.; kontrola stopnia zrozumienia/dalsze pytania: *Wo lebt das kleine Krokodil?* (możliwe odpowiedzi: *in Afrika, in Ägypten, am Nil*) – praca z mapą (uczniowie pokazują Europę, Polskę, Wistę (*die Weichsel*), Nil (*der Nil*), Egipt (*Ägypten*, *Afrika*)). *Wie ist es in Afrika?* (możliwe odpowiedzi: *es ist heiß, die Sonne scheint immer, es regnet nicht, es gibt viel Sand (Wüste)* itp.). Ta faza to ostatni krok przed prezentacją pierwszej zwrotki piosenki.

► praca w parach, następnie w plenum

Ćwiczenia dodatkowe (fakultatywne):

1. **opisywanie obrazków** (cel: dodatkowe utrwalenie słownictwa itp.) – do realizacji tego zadania potrzebne są wspomniane już wyżej wydruki wybranych scen z wideoklipu do piosenki (tzw. *Screenshots*);
2. przygotowanie krótkich **prezentacji innych zwierząt** (analogicznie do prezentacji krokodyla dokonanej przez nauczyciela), np.: *Das ist eine Schlange. Schlangen leben in Afrika. Die Schlange ist lang. Sie ist braun und grau. Sie ist gefährlich. Sie kann beißen./Das ist ein Känguru. Kängurus leben in Australien. Es ist groß und braun. Es kann springen.*

⁹ Zarówno oryginalną (w tonacji G-Dur), uproszczoną jak i trochę trudniejszą aranżację na keyboard lub pianino oraz wersję (w tonacji C-Dur), która przeznaczona jest dla uczniów grających na fletach prostych, znaleźć można w publikacji „Schnappi, das kleine Krokodil. Noteneinzelausgabe” (ISBN: 3930159821, cena: EUR 5,95).

¹⁰ Wideoklip znaleźć można przykładowo na stronie internetowej niemieckiej stacji telewizyjnej VIVA (www.viva.tv).

¹¹ Więcej propozycji piosenek korespondujących z tematem zwierząt („Im ZOO”, „Der Hühnerhof”) podają np. Schmidt (2000: 89f.) i Schiewe (2002: 223f.).

¹² Por. Dommel/Lehners (2000: 93ff.).

¹³ Więcej informacji o grach typu „memory” (względnie „memo”) u Dauvillier/Levy-Hillierich (2004: 17, 48, 191).

¹⁴ Odpowiedni materiał ćwiczeniowy znaleźć można np. u Buscha, A./Friedrich, K.: Deutsches Übungsbuch. Übungen zum Wortschatz deutscher Sprache. Langenscheidt: Leipzig u. a. 1996, str. 99-103.

¹⁵ Celowość użycia materiałów tego typu co „pacynka”, które spełniają zadania partnera do rozmowy czy zabawy i apelują do dziecięcej wyobraźni często podkreślana jest w literaturze przedmiotu (por. Komorowska (2002: 32f.), Myczko (2000: 208); Fröhlich-Ward (1998: 200)).

2. Prezentacja pierwszej zwrotki piosenki (ew. dwu- lub nawet trzykrotna):

▶ praca w plenum

- **kontrola stopnia zrozumienia tekstu:** *Wer singt das Lied? Woher kommt das Krokodil, das das Lied singt? Was macht es? Wie heißt es?*;
- **praca nad słownictwem:** *Wie kommt ein Krokodil auf die Welt?* (cel: wprowadzenie czasowników „*schlüpfen*” (*aus einem Ei schlüpfen*) oraz „*sich freischnappen*” na przykładzie kurczaka i krokodyla – por. załącznik nr 3);
- **rekonstrukcja tekstu:** uczniowie układają nieuporządkowane fragmenty tekstu przymocowane do tablicy z pomocą magnesów we właściwej kolejności – następnie kontrola polegająca na ponownym wysłuchaniu pierwszej strofy piosenki, ewentualne poprawki;
- **pierwsze próby zaśpiewania piosenki;**

3. Prezentacja drugiej – a następnie trzeciej i czwartej – zwrotki piosenki (ew. wielokrotna):

▶ praca w plenum lub w grupach

- **kontrola stopnia zrozumienia tekstu:** ewentualnie wyjaśnienie niezrozumiałych słów lub zwrotów/praca nad nowym materiałem językowym – możliwe warianty: a). **pytania**, np.: *Was ist die Lieblingsbeschäftigung von Schnappi? Wie verbringt Schnappi seinen Tag?* itp.; b). **porządkowanie obrazków** wchodzących w skład historyjki obrazkowej o życiu „*Schnappi*” (przygotowanie możliwe na bazie obrazków (*Screenshots*) z wideoklipu do piosenki), c). **rysowanie ilustracji** do piosenki (następnie omówienie i wystawa prac);
- **wspólne śpiewanie piosenki** (ewentualnie tzw. „*Echo-Singen*”¹⁶);
- **„Schnappi-Tanz”** – celowe jest oczywiście również połączenie śpiewu z ruchem¹⁷ (podczas wykonywania piosenki uczniowie przedstawiają pantomimicznie to, co robi „*Schnappi*”. Mogą przy tym pokazywać np., jak leży on w jaju, jak następuje się z niego wykluwa, jak chwytą paszczą wszystko, co spotka na swojej drodze, jak ostre są jego zęby, jak zasypia itp.).

4. Zadania po prezentacji piosenki:

▶ praca samodzielna i w plenum

- uczniowie **wykonują maski** krokodyla lub innych zwierząt i **odgrywają scenki** z życia „*Schnappi*” lub wybranych przez siebie zwierząt (*Rollenspiel*¹⁸).
- **„Haustiermagazin”** (por. załącznik 5) – krok 1. (praca w plenum): uczniowie opowiadają o swoich zwierzętach domowych lub ew. o zwierzętach, które chcieliby mieć: *Was machen sie? Was essen sie? Wann schlaffen sie?* itp.; krok 2. (praca samodzielna): uczniowie rysują opisane przez siebie zwierzęta (dodając ewentualnie krótki pisemny opis); krok 3 (praca w plenum): omówienie i wystawa prac (gazetka ścienna);
- o ile dzieci potrafią/uczą się grać na instrumentach muzycznych, możliwa jest też wspólna **nauka gry melodii** i wykonywanie piosenki.¹⁹

* * *

Podsumowując, można jeszcze tylko dodać, że pracując z piosenką „*Schnappi. Das kleine Krokodil*” z pewnością warto puścić wodze fantazji i dać się porwać spontaniczności dzieci i ich chęci do zabawy. Właśnie wtedy rodzą się bowiem nie-

jednokrotnie najlepsze pomysły, jak proces uczenia można uczynić jeszcze bardziej kolorowym, jeszcze bardziej urozmaiconym, jeszcze atrakcyjniejszym, a dzięki temu jeszcze skuteczniejszym.

BIBLIOGRAFIA

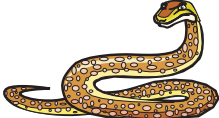
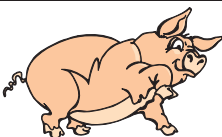
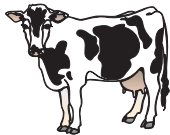
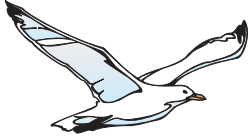
- Butzkamm, Wolfgang: Lust zum lehren, Lust zum Lernen. Eine neue Methodik für den Fremdsprachenunterricht. Francke Verlag: Tübingen, 2004, str. 283ff.
- Chudak, Sebastian: „World Wide Web jako źródło interesującego i wartościowego materiału na lekcje języka niemieckiego” [w:] *Języki Obce w Szkole* 3/2003, Wydawnictwo CODN: Warszawa, str. 59–64.
- Dauvillier, Christa/Levy-Hillerich, Dorothea: Spiele im Deutschunterricht. Fernstudieneinheit 28. Langenscheidt: München, 2004.
- Dommel, Hermann/Lehners, Uwe: Lieder und Musik im Deutschunterricht; München: Langenscheidt, Erprobungsfassung 01/2000.
- Europarat (Rat für kulturelle Zusammenarbeit): Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen. Berlin u. a.: Langenscheidt, 200.
- Fröhlich-Ward, Leonora: „Fremdsprachenunterricht im Vorschul- und Primarbereich”. [w:] K.-R. Bausch/H. Christ/H.-J. Krumm (Hrsg.): *Handbuch für Fremdsprachenunterricht*, 3. Auflage, Tübingen: Francke Verlag, 1998, str. 198–202.
- Jałowicz, Magdalena: Wege zum kindergemäßen Fremdsprachenunterricht. Subjektive Theorien der Lehrer und ihr Einfluss auf die frühe Fremdsprachenvermittlung; Adam-Mickiewicz-Universität, Poznań, 2003 (bisher unveröffentlichte Doktorarbeit).
- Komorowska, Hanna: Metodyka nauczania języków obcych. Fraszka Edukacyjna: Warszawa, 2002.
- Myczko, Kazimiera: „Zu Problemen des frühen Fremdsprachenunterrichts”. [w:] *Studia Germanica Posnaniensia* XXVI, 2000, str. 199–210.
- Schiewe, Heinz-Ewald: „Der Katzentanzentanz. Ein Kinderlied im DaF-Unterricht singen und abwandeln” [w:] Huneke, H.-W./Steinig, W.: *Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung*, 3. überarbeitete und erweiterte Auflage, Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2002, str. 221–223.
- Szmidt, Ewa: „Piosenki na lekcji języka niemieckiego” [w:] *Języki Obce w Szkole* 6/2000, Wydawnictwo CODN: Warszawa, str. 87–92.

¹⁶ Por. Butzkamm (2004: 283ff.).

¹⁷ Por. Komorowska (2002: 33), Szmidt (2000: 89).

¹⁸ Więcej informacji o grach typu „Rollenspiel” u Dauvillier/Levy-Hillerich (2004: 100ff.).

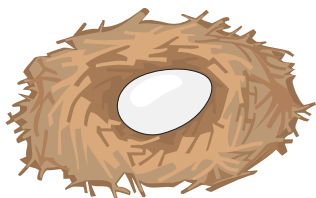
¹⁹ Por. przypis nr 9.

	das Krokodil		der Löwe
	der Hund		die Katze
	die Schlange		die Biene
	der Wolf		das Schwein
	der Elefant		die Kuh
	die Henne		der Hahn
	das Pferd		das Schaf
	der Vogel		die Maus
	die Möwe		die Giraffe
	der Schwan		die Ente
	die Fliege		der Schmetterling
	das Nashorn		das Kamel

Załącznik nr 2

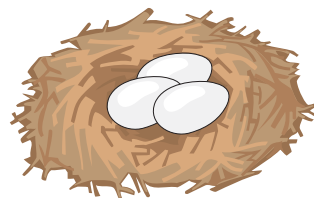
*„Zuerst lag ich in einem Ei,
dann schni-, schna-, schnappte ich mich frei“*

... oder wie kommt ein Krokodil auf die Welt

Eine Henne legt ein Ei.

Ein Krokodil legt Eier.

Die Henne brütet das Ei aus.

Das Krokodil brütet die Eier aus.

Aus jedem Ei schlüpft ein Küken.

Aus jedem Ei schlüpft ein kleines Krokodil.

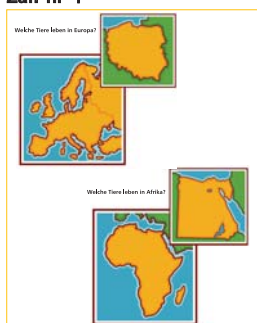

Und was macht ein Küken?

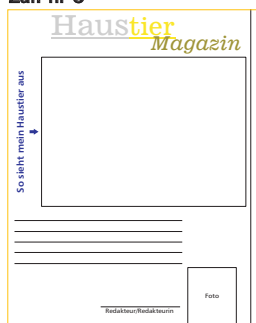
Und was macht ein kleines Krokodil?

Zař. nr 4

Zař. nr 5

Na płycie CD
znajdziesz dodatkowo
dwa nowe załączniki
do tej lekcji

